

Lựa chọn mô hình quản lý đô thị phù hợp

Xây dựng TP Cần Thơ phát triển nhanh về kinh tế - xã hội có ý nghĩa quan trọng đối với khu vực ĐBSCL và cả nước. Hơn 3 năm trở thành đô thị loại I trực thuộc Trung ương, TP Cần Thơ đã có những bước phát triển vượt bậc, đánh dấu sự chuyển mình mạnh mẽ trong quá trình phát triển và khẳng định vị trí trung tâm vùng ĐBSCL.

► Xây dựng nền tảng phát triển

Ngày 24-6-2009, TP Cần Thơ trở thành đô thị loại I trực thuộc Trung ương theo Quyết định số 889/QĐ-TTg của Thủ tướng. Theo đó, Cần Thơ có nhiều mục tiêu cụ thể cần phấn đấu để đạt được tiêu chuẩn của một đô thị loại I. Bởi đô thị loại I trực thuộc Trung ương phải đạt 6 tiêu chuẩn cơ bản: Thành phố có chức năng là trung tâm kinh tế, văn hóa, khoa học-kỹ thuật, hành chính giáo dục-đào tạo, du lịch, dịch vụ,

Cơ sở hạ tầng của TP Cần Thơ ngày càng được đầu tư, xây dựng khang trang, hiện đại.

thị loại I của thành phố trong điều kiện mức đô thị hóa còn thấp, chưa hội đủ các tiêu chuẩn của đô thị loại I trực thuộc Trung ương, chưa khẳng định được vai trò là trung tâm động lực trong sự phát triển của ĐBSCL. Mặt khác, hiện nay, công nghiệp hóa của thành phố chưa cao, trong khi tiến trình đô thị hóa lại nhanh hơn, làm phát sinh các vấn đề như: Kiến trúc hạ tầng thiếu đồng bộ, hệ thống giao thông, nước thải sinh hoạt nhiều bất cập, hiện tượng di dân tự do và các vấn đề xã hội khác...

Cần Thơ gắn liền với ĐBSCL, là vùng nông nghiệp của cả nước với những vườn cây ăn trái miệt vườn và những cánh đồng lúa nước, nền đất phù sa khác hơn vùng bùng vùng trảng của miền Đông. Tỷ lệ diện tích đất nông nghiệp của Cần Thơ cao so với các đô thị khác. Các chuyên gia cho rằng, lựa chọn mô hình phát triển cho TP Cần Thơ cần hội đủ các tiêu chí của đô thị loại I nhưng vẫn giữ được đặc tính riêng của Cần Thơ trong quá trình đô thị hóa. Có hệ thống sông ngòi chằng chịt, TP Cần Thơ lâu nay được ví là “đô thị sông nước” với những nét văn hóa đặc trưng riêng. Theo định hướng quy hoạch phát triển TP Cần Thơ tầm nhìn đến năm 2030 là quy hoạch TP Cần Thơ phải đảm bảo tính chất đặc thù của đô thị cảnh quan sông

giáo dục-đào tạo, du lịch, dịch vụ, đầu mối giao thông, giao lưu trong nước và quốc tế, có vai trò thúc đẩy sự phát triển kinh tế-xã hội của một vùng lãnh thổ liên tỉnh hoặc của cả nước; quy mô dân số toàn đô thị từ 1 triệu người trở lên; mật độ dân số bình quân khu vực nội thành từ 12.000 người/km² trở lên; tỷ lệ lao động phi nông nghiệp khu vực nội thành tối thiểu đạt 85% so với tổng số lao động; có hệ thống các công trình hạ tầng đô thị; kiến trúc, cảnh quan đô thị được thực hiện xây dựng phát triển đô thị theo quy chế quản lý kiến trúc đô thị. Các khu đô thị mới phải đạt tiêu chuẩn tuyến phố văn minh đô thị, phải có các không gian công cộng, phục vụ đời sống tinh thần nhân dân và có các tổ hợp kiến trúc hoặc công trình kiến trúc tiêu biểu mang ý nghĩa quốc gia.

Tuy nhiên đến thời điểm hiện nay, mật độ dân cư khu vực nội thành gồm 5 quận có mật độ trung bình 2.751 người/km², quận Ninh Kiều có mật độ dân số cao nhất cũng chỉ đạt 8.500 người/km². Tỷ lệ lao động phi nông nghiệp chỉ đạt được

66% (năm 2011). Ngoài ra, mật độ đường chính của thành phố mới đạt 4,06 km/km² (theo chỉ tiêu phải lớn hơn 4,5 km/km²). Về phương diện vận tải, tuy là ở vị trí trung tâm, nhưng khối lượng hàng hóa vận chuyển của Cần Thơ còn nhiều hạn chế; hệ thống cảng phục vụ nhu cầu vận chuyển hàng hóa, xuất khẩu chưa được đầu tư tương xứng; giao thông bộ chưa đồng bộ... Sản xuất công nghiệp tuy nằm trong топ đầu của vùng ĐBSCL, nhưng giá trị gia tăng của các ngành hàng không cao, thiếu sản phẩm công nghiệp chủ lực, hàm lượng chất xám trong sản phẩm thấp... Những hạn chế này tạo ra áp lực rất lớn cho thành phố trong quá trình công nghiệp hóa để trở thành thành phố công nghiệp trước năm 2020.

Làm gì để thúc đẩy TP Cần Thơ phát triển nhanh và bền vững là vấn đề được đặt ra nhiều năm qua. Có rất nhiều đề tài nghiên cứu, nhiều cuộc hội thảo, tham vấn để tìm ra giải pháp phát triển cho đô thị loại I. Vào đầu tháng 8-2012, Đề tài nghiên cứu khoa học "Xây dựng mô hình

quản lý đô thị của TP Cần Thơ" bước vào giai đoạn kết thúc để nghiệm thu. Các đơn vị thực hiện đề tài đã tổ chức Hội thảo "Định hướng xây dựng và thiết kế mô hình quản lý đô thị cho TP Cần Thơ-giải pháp thực hiện", giúp các nhà khoa học, cán bộ quản lý thảo luận các vấn đề có liên quan đến thực trạng và giải pháp quản lý nhằm xây dựng mô hình quản lý đô thị cho TP Cần Thơ. Tại đây, các chuyên gia, nhà khoa học và cán bộ quản lý địa phương đã trình bày nhiều ý kiến, giải pháp kiện toàn hệ thống cơ sở hạ tầng, nguồn nhân lực; thu hút các dự án đầu tư của nước ngoài, đảm bảo chính sách an sinh xã hội trong quá trình phát triển thành phố...

Ông Trần Phước Sơn, Phó Giám đốc Sở Nội vụ TP Cần Thơ, nhận định: Xét trên bình diện tổng thể, về cơ cấu tổ chức bộ máy quản lý đô thị của TP Cần Thơ tương đối phù hợp, thực hiện đầy đủ chức năng, nhiệm vụ quản lý nhà nước của UBND các cấp. Đồng thời, thể hiện được sự tinh gọn, hợp lý trên cơ sở thực hiện mô

hình quản lý đa ngành, đa lĩnh vực, tùy vào điều kiện tự nhiên, dân số, tình hình phát triển kinh tế - xã hội của từng địa phương và yêu cầu cải cách hành chính nhà nước. Hiện nay, 19 sở, ban, ngành cấp thành phố, với đội ngũ cán bộ quản lý, công chức trẻ gồm 1.924 người (trên 80% có trình độ từ đại học trở lên) đã có chuyển biến về lượng và chất. Tuy nhiên, với nguồn lực hiện tại chưa đáp ứng được nhu cầu phát triển kinh tế-xã hội của thành phố trong tương lai.

Chọn mô hình phát triển dựa vào ưu thế riêng

Theo các nhà khoa học, chuyên gia nghiên cứu, tiến trình phát triển trở thành đô thị loại I của TP Cần Thơ có đặc thù riêng. Khác với các thành phố loại I trực thuộc Trung ương khác trên cả nước, ngoài những nhân tố chung, đòi hỏi thành phố phải đổi mới bộ máy quản lý, còn có nhiều nhân tố đặc thù địa phương. Đó là, bước phấn đấu trở thành đô

thị Cần Thơ phải đảm bảo tính chất đặc thù của đô thị cảnh quan sông nước, theo hướng phát triển toàn diện, cân bằng và bền vững.

Theo Phó Giáo sư - Tiến sĩ Tôn Nữ Quỳnh Trân, Giám đốc Trung tâm Nghiên cứu đô thị và phát triển (TP HCM) bên cạnh việc phấn đấu để có đầy đủ các tiêu chí đô thị loại I trực thuộc trung ương, TP Cần Thơ cần phải đáp ứng các yêu cầu về văn minh đô thị, thể hiện qua các mặt: chính quyền đô thị vững mạnh, nguồn nhân lực, trình độ đội ngũ cán bộ... Thành phố cần có một cơ chế thích hợp cho các mục tiêu phấn đấu đạt các tiêu chí về đô thị loại I. Cụ thể là, tăng cường cơ chế quản lý, bộ máy quản lý đô thị không rập khuôn các đô thị loại I khác. Bộ máy quản lý đô thị phải chủ động, linh hoạt, để quản lý một vùng, mà tính nông thôn, sông nước và đô thị không cách biệt nhau lắm, trong điều kiện hướng đến phát triển đô thị. Bài toán đa nghiệm này cần có một bộ máy với mô hình quản lý năng động, mới đủ tầm để vừa phát triển đô thị, vừa giữ gìn nét đẹp sông nước Cần Thơ.

Bài, ảnh: **THẢO MỘC**